

nemlig at  $\frac{1}{2}$  Aar skulde forandres til 1 Aar. Her er ganske sikkert en Forandring i de tidligere Forrifter; men Grunden, hvorfor vi have foreslaaet denne Forandring, er den, at det maa antages bitterligt, at Bestemmelsen om et heelt Aars Deeltagelse i Skoleundervisning har vist sig saa streng, at man har maattet, jeg vil ikke sige ligefrem omgaae den, men dog finde sig i, at den ikke blev tagen saa naer. Vi have nu meent, at det var meget bedre at sætte et kortere Tidsrum, naar det dog var saa langt, at det virkelig kunde have Betydning, og derved give Ministeriet Myndighed ihænde til virkelig at være streng i saa Henseende og til at kunne fordrø fyldestgjørende Beviis for, at Bedkommende i den befalede Tid paa en saadan Maade har udbannet sig, at han med fuld Ret kan siges at have opfyldt Betingelsen. — Der staaer nu kun tilbage for mig at omtale Spørgsmaalet om Tiden, naar Loven skal træde i Kraft. Der er nogle af Udvalgets Medlemmer, som mene, at den bør træde ubetinget og fuldstændigt i Kraft den 1ste Januar 1868, saaledes altsaa, at den Examen, som til næste Aar skal afholdes, ogsaa skal være Examen for de Elever, som nu ere ved de kongelige Seminarier. Dette have andre Medlemmer af Udvalget, til hvilke jeg hører, meent ikke vilde være rigtigt. Det er ganske sikkert, at vedkommende Elever paa de kongelige Skolelærerseminarier ikke have noget Retstrav i saa Henseende; men det forekommer os, at Billighedshensyn maatte kunne gjøres gjældende for deres Bedkommende, der have været saa længe paa Seminarierne, at de nu meget snart skulde underkaste sig den første Deel af Examen paa Seminariet, for hvem altsaa Udbannelsen er saa vidt fremmet, at man kan sige, at de have indrettet deres Oplærelse efter det, at kunne underkaste sig Examen paa Seminariet, og tilmed saaledes, som den der finder Sted, i to Dele. Derimod have vi troet med Hensyn til saadanne Elever, hvis Udbannelse ved Lovens Fremkomst ikke er videre fremskreden, end at man maa sige, at de kun have tilbagelagt én første Forberedelse, som nødvendigviis Alle maae have, hvorledes Examen saa end bliver, at de ikke vedblivende skulde have Ret til at blive examinerede ved selve Seminariet. Der er vistnok et Par Medlemmer af Udvalget, som

have meent, at vi, naar vi tage Hensyn til de Andre, da ogsaa maatte tage Hensyn til disse. De have derfor foreslaaet at forandre „1868“ i næstsidste Linie i § 12 til „1868 og 1869“; men jeg maa paa egne og Udvalgets Fleertals Begne tilraade det ærede Thing at tage det omtalte Billighedshensyn til de ældre Elever, men tillige ikke at udvide Tiden, da Loven skal træde i fuld Virksomhed, længere end nødvendig.

**Berg:** Det kan jo ikke være Andet end glædeligt, skjøndt det vistnok maa ansees som en Selvfølge, at Udvalget er blevet saa enig om, at det er rigtigt at oprette en almindelig Examenskommission. Jeg troer ogsaa, at vi ikke behøve at sjenke denne Sag ret mange Overveielser for at komme til det Resultat, at det ikke blot fra Thingets Side ansees for at være paa høie Tid at komme til en saadan Afgjørelse, men at det ogsaa for den øverste Skolebestyrelse maa stille sig som ligesaa paa-trængende nødvendig. Det er ikke Noget, vi fordrø, men snarere, forekommer det mig, Noget, som efter den Stilling, hvori dette Forhold er kommet, Regjeringen med Røghaand skulde tage imod, naar der gjøres den Tilbud derom, om den end ikke ligefrem burde begjære Samtykke af os dertil. Jeg har havt Leilighed til at undersøge, hvormange Personer man har fundet det nødvendig at anvende, for at en privat dimitteret Seminarist kunde faae Examen, og har da ufundet, at f. Ex. i Aaret 1866 er der blevet anvendt som Censorer og Examinatorer ved den almindelige Skolelærerexamen 42 forskellige Personer, hvilke 42 Personers Dom hver enkelt Elev skulde undergives, for at han kunde faae den stakkels Examensattest. Man er endog gaaet saa vidt, og det er jo temmelig naturligt efter et saadant Antal, at man har skiftet Censorer i samme Sag, saa at man f. Ex. med Hensyn til dansk Læsning eller Sigt har havt en Censor for en Snees Stykker, og en anden for en anden Snees, eftersom Censorerne have havt Tid og Leilighed til at møde ved Examensbordet. Det er aabenbart, at hvor samvittighedsfuld Bedkommende end kan være, kommer der dog derved en Ueensartethed tilføede i Bedømmelsen, og at der derved ofte fremkommer et ubilligt Resultat, saa at dette